

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 10.

V Ljubljani, v soboto 11. marcija 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 9—12 ure dop. in od 2—4 pop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Organizujmo in varujmo slovensko posest!

Ako smo ostali Slovenci vkljub tisočletnemu germanizatorstvu vendar še na svojem, tujemu navalu izpostavljenem ozemlju kot slovenska narodna individualnost, zahvalimo se temu, da je sedanja slovenska zemlja ostala v veliki večini v rokah slovenskega ljudstva. Izgubili smo res mnogo od samorasle individualnosti. Izgubili smo deloma narodne običaje, narodne noše, narodno kulturo. Veliko je prešlo v naše ljudstvo tujih, germanskih in romanskih običajev, navzeli smo se tuje noše in narodna umetnost, narodna kultura pristno slovanska se še nahaja v sledovih, katere more opazovati le še etnografski raziskovalec. Ostal nam je v celoti od narodne individualnosti le jezik, drugi narodnost tvoreči znaki pa so se večinoma pogubili. Pa kaj hočemo? Robovali smo tisočletje, veseli bodimo, da se je ohranil saj glavni karakteristikon naše narodnosti: jezik slovenski. In da smo v tisočletnih viharjih ohranili vsaj to, zahvaliti se moramo okolnosti, da nas na lastni zemlji niso razlastili germanizatorji. Poglejmo sedanjo Nemčijo od Labe pa tja do Visle. Vsa ta zemlja bila je slovanska. Da je postala nemška, ima svoj vzrok v kolonizaciji Nemštva. Ne nemški trgovec, niti nemška šola bi ne bila mogla ponemčiti tega kolosalnega kosa slovanske zemlje, da se niso tu vgnezdili nemški naselniki kmetje, ki so razjedli slovansko zemeljsko posest in tako v sto- in stoletjih asimilovali slovansko večino s pomočjo nemških trgovcev, nemških knezov in — protestantske vere.

Da se je na drugi strani Slovan obdržal na Balkanu v svoji prvotni čistosti in prvotnem številu vkljub sto- in stoletni odvisnosti od mohamedanskih kalifov, je zopet vzrok to, da se turški narodni življenj ni odlikoval s kolonizatorsko silo. Naglašamo, in to nam potrjuje zgo-

dovina, da ni raznarodnje kar tako lahko in uspešno s pomočjo germanizatoričnih šol — z vsiljevanjem tuje kulture. Lažje in uspešneje je raznarodovanje s pomočjo kolonizacije. Zato pa so se germanizatorji sedanje dobe poprijeli z vso silo tega uspešnega sredstva, da raznarode Slovence, predno se še zavedo dobro svojega položaja. V prejšnjih stoletjih ni bila germanizacija namen sam na sebi. Koloni iskali so v slovanskih pokrajinah kruha, ker ga niso imeli doma. S pomočjo cerkvenih in posvetnih nemških gospodarjev so zemlje v teh slovanskih krajih tudi našli. Da bi šli kot pionirji nemške kulture v slovanske kraje, to je le ošabna fraza naših narodnih nasprotnikov. Nič idejalnega ni gnalo nemških naseljencev v naše kraje, le s trebihom za kruhom so šli, kakor gredo sedaj v Ameriko in drugam. Njihova kultura je Slovanom bore malo bila na korist. Ako so bili nemški koloni v kulturi bolj napredni in so imeli večjo obrt, vendar ta njihova kultura ni imela nikakega vpliva na njih nove slovanske sosesde dotlej, da se niso ž njimi asimilovali, ponemčili. In za to naj bomo nemški kulturi hvaležni, da je milijone Slovanstva pretvorila v Germanstvo?

Nemški šovinisti poznajo zgodovino germanizacije Slovanstva, zato so se poprijeli za nas jako nevarnega sredstva, pospeševati nemško kolonizacijo s pomočjo nemškega denarja na umeten način. Prvi se je zavzel za to idejo Bismark. Milijone mark državnih dohodkov je odmenil za germanizacijsko kolonizacijo Poznanjskega. Bismarkovemu vzgledu sledili so avstrijski Nemci s svojimi različnimi „Bundi“. Jedna takih zvez je „Südmarka“. „Südmarka“ nas mora zanimati. Nevarna je naši narodni individualnosti. Na mejah, na Štajarskem in Koroškem, dela nasilno. Podpira nemško posestvo, odkupuje slovensko zemljo in demoralizuje narodno nezavedne slovenske kmete z različnimi podporami. V sredini, na Kranjskem, pa dela bolj na tihem, da niti ne opazimo. O razkrajajočem

delovanju „Südmarka“ na Kranjskem bomo pri priložnosti še govorili. Za sedaj pa naglašamo, da nam je jako nevarna, nevarnejša kakor nemški obrtni kapital in germanizatorični zistem.

Nemški vladni zistem in nemški kapital nas tlačita, a ta dva nas bi ne mogla v kratkem času sama streti. Na pomoč jima je prišla sedaj organizacija nemške narodne ekspanzivnosti, ki se osredotočuje v kolonizatorskih društvih a la „Südmark“. Šovinisti so, a so za svoje smotre tudi delavni, vstrajno delavni. Kar hočejo, povedo naravnost. Čehe in Slovence hočejo z vso silo ponemčiti in hitro ponemčiti. Iz neštevilnih njihovih izjav ponatisnemo par odstavkov iz članka monakovskih „Neueste Nachrichten“, katerega je prinesel tudi „Grazer Tagblatt“ v števil. 345. lanskega leta. Piše pa list med drugim to-le: „Nemški narod ne more trpeti, da se ta kol v njegovem mesu (dieser Pfahl in seinem Fleische) razvije v samostojno kraljestvo (namreč Češke) ... ravno tako si nemški narod ne pusti zapreti jedine njemu dostopne poti k sredozemskemu morju od jednega milijona Slovencev, kajti tu se gre za življenjski pogoj njegove svetovne politike. In iz tega sledi potreba, da se ta dva naroda prisilita do pripoznanja nemške nadvlade (Vorherrschaft) ...“ To nemško nadvlado že okušamo po Koroškem in Štajarskem, a ona nadvlada, katero si mislijo ti nemški ošabneži, to bi bil naš narodni grob. Iz te izjave, ki ni osamela, saj beremo in slišimo kaj takega vsaki dan, nam je jasno, kaj nas čaka, če nismo delavni v narodni osamosvoji. Zato pa ne moremo dovolj priporočati, da se oklenemo „Naše straže“, ki paralizuje nemško rovanje. A to je samo jedno prohibitivno sredstvo. Drugo sredstvo je, da organizujmo slovensko zemljiško posest, da se okrepi in v združni organizaciji dobi materialne in moralne podpore v trdem boju za obstanek. V Avstriji je 54, v Ogerski celo 61 odstotkov prebivalstva, ki se peča s poljedelstvom. Ogromni del te

„Slovensko umetniško društvo“.

Z veseljem smo vsprejeli vest, da hočejo napraviti hrvatski umetniki razstavo svojih umetniških umotvorov v Ljubljani. Še večje veselje nas pa navdaja ob vesti, da se hočejo slovenski umetniki združiti v posebno društvo s sedežem v Ljubljani, najprej zato, da omogočijo razstavo hrvatskih del, potem pa, da priredijo, ako mogoče, permanentno razstavo svojih umotvorov.

Kakor smo zvedeli iz zanesljivih virov, hoče se to društvo sestaviti popolnoma po vzgledu bratskega hrvatskega umetniškega društva in bode imelo namen, pokazati, da se zamore tudi naš narod, akoravno je majhen, ponašati z lepim številom slovenskih umetnikov in z umotvori, ki so popolnoma ekvivalentni z deli umetnikov drugih narodov.

Društvo bode poskusilo si pridobiti prostor za permanentno rastavo, v katerem bode mogoče ugoditi vsem zahtevam, ki ga stavijo v prvi vrsti umetniški umotvori, to je glede pravilne razsvetljave in primerne velikega prostora. Umetnik potem ne bode prisiljen svojih del razbiti ali ja pa podariti muzeju, v katerem ni

majo veliko prostora in tudi ne prave luči. Umotvore treba pravilno postaviti, sicer zgubijo vse, kar jih prav za prav dela umetne in originalne.

Veliko pisateljev se je že bavilo z vprašanjem o bistvu umetnosti in mi se ne bomo o tem predmetu spuščali v polemiko.

Rečemo le, da zamore umetnost blažilno vplivati na ljudstvo. Umetnost oblažuje naravni ukus ljudstva. Da je to res, opazujemo lahko sami. Tako na pr. se Dunajčanu prisoja za Parižanom najfinejši ukus, in kako bi ga ne imel, ko je vzrastel v mestu, v katerem skoraj na vsaki korak vidi kaj umetniško lepega. Čut za lepo mu je tedaj takorekoč prirojen. Tudi naš narod je, kakor kažejo dejstva, za vsakovrstne umetnosti nadarjen. Akoravno se o kiparstvu in slikarstvu pri nas manj vé in sliši, vendar naš narod lahko pokaže marsikaterega umetnika. Tedaj le škoda, da mu je večkrat manjkalo moč, kateri bi ga bili po tej poti naprej vodili. Odslej bode pa to nalogo prevzelo umetniško društvo.

Še nekaj moramo omeniti, namreč stvar, na kateri se ravno pri nas največ greši, to je — kritika. Vsak lajik lahko kritikuje umetniški umotvor, a on zamore kritikovati le v obče, nikakor in nikdar pa ne stvarno. In ravno pri

nas misli vsak lajik, da zamore in sme kritikovati vsak umetniški umotvor, seveda po svojih mislih stvarno, ker je že videl toliko in toliko drugih umotvorov. Nikakor ne, tako stvarno zamore kritikovati le tisti, kateri je že sam slikal ali pa vpodobil kako stvar. On ve, koliko truda, ovir, študij potrebuje vsak umetniški umotvor, predno je tako daleč dozorel, da se zamore obelodaniti. Tedaj sme in zamore lajik kritikovati le v obče in če je tudi videl razstave vsega sveta, nikakor pa ne stvarno. Stvarno kritiko pa bode zamoglo in jo bode tudi proizvajalo sedaj umetniško društvo. Oni pa, ki so si morda domišljevali, da vse znajo, pa nimajo navedenih sposobnostij, naj si zapišejo staroznani izrek Apelov za ušesa: „Le čevlje sodi naj kopitar!“

Mnogo podrobnostij bi se dalo še lahko pisati o plodonosnem delovanju umetniškega društva, a za danes bodi dosti. Mi je pozdravljamo z veseljem ter upamo, da je bode z istim veseljem vsprejel naš narod, je podpiral, ščitil in negoval. „Umetniško društvo“ pa v zahvalo proslavlja, uči in vodi do umetniških umotvorov naš mili narod!

zemljiške posesti je v rokah avstrijskega Slovanstva.

Mesta v slovanskem ozemlju so nam večinoma, vsaj navidezno, odtujili in le zemljiška posest je ostala nedotaknjena. Varujmo to posest svojemu Slovanstvu in bodočnost je naša.

Najbolje sredstvo za obvarovanje te posesti pa je, utrditi gmotno položeno zemljiškega posestva. Zadruga organizacija slovenskega zemljiškega posestnika je življensko vprašanje za naš narodni obstoj. To se je — hvala Bogu — v obče pri nas spoznalo in to nam daje pogum in nado, da v tem velikem boju, ki ga bijemo za svoj narodni obstoj, ostanemo nepremagani.

Sicer se je zadnji čas dvignil srdit boj zoper to zadruga organizacijo od strani izvestnih ljudij. Kakor blazni zaletavajo se v komaj pričeto organizacijo in skušajo podreti trdnjave naše narodne bodočnosti. Vender je to blazno časnikarsko počenjanje klavernih političkih junakov brezuspešno in to nas navdaja s patrijotično uteho.

Zadruga organizacija bode šla svojo pot. Ker dotični žurnalisti ne puste veljati nikomur nič, kakor samo liberalcem, navajamo tu glede zadruga organizacije kmetijstva mnenje liberalnega socijalpolitika dr. E. pl. Philippovich-a v ne manj liberalni in menšesterski „N. Fr. Presse“. Govoreč namreč o ravnokar izšli knjigi „Das Landwirthschaftliche Genossenschaftswesen in Deutschland“*) piše dr. Philippovich med drugim: „Auch liefert die Dorfgemeinschaft noch mancherlei verbindende Kräfte... und man müsste sich wundern, dass die Genossenschaftsbewegung nicht rascher auf das Land übergriffen hat, wenn man sich nicht erinnerte, dass der Widerstand gegen Neuerungen hier besonders gross ist, und dass die Noth, diese stete Lehrmeisterin der Menschen, später auf den Bauernstand als auf den Gewerbestand gedrückt hat. Nun aber ist eine sehr bemerkenswerthe Bewegung im Gange und in kurzer Zeit haben die Genossenschaften der Landwirthe ganz ausserordentliche Erfolge erreicht.“

In, čujte, koliko zadrug šteje nemška država med kmeti. Nič manj ko 12.180. Od teh je dve tretjini denarnih zadrug (8655), jedna tretjina so produktivne in konsumne zadrug. Tu so štete jedino le zadrug na kmetih. Koliko zadrug pa štejejo še-le mesta! In vkljub vsem zadrugam cvete nemška trgovina in industrija, morebiti ravno vsled zadruga organizacije.

Čujmo, kaj piše ta dr. Philippovich na koncu svojega sestavka: „Dass die landwirthschaftlichen Bezugs-, Verkaufs- und Productiv-Genossenschaften sich auch bei uns in ähnlich günstiger Weise entwickeln, wie im Auslande, müssen wir alle wünschen. Es wird dadurch auch das städtische Genossenschaftswesen einen neuen Impuls erfahren und manche Gegnerschaft gegen dieses abgeschwächt werden, denn zu den köstlichen Widersprüchen, die das politische Getriebe immer wieder erzeugt, gehört es auch, dass die eifrigen Verfechter des Gedankens der Bezugs- also Consumgenossenschaften und der möglichst directen Verbindung von landwirthschaftlichen Producenten und städtischen Consumenten zu den heftigsten Gegnern städtischer Consum-Genossenschaften, der Arbeiter-Productiv-Genossenschaften gehören.“ Navedli bi mnenje še marsikatero druge kapacitete, pa kaj hočemo, za enkrat je „Narod“ mnenja, da se zadrug snovati ne smejo in ne smejo.

Mi pa s slovenskega stališča toplo priporočamo snovanje denarnih in drugih zadrug na kmetih. Seveda se mora ravnati previdno in solidno, da ne gre kakšna zadruga po nepotrebi po zlu. Ne vemo boljšega sredstva za ohranjanje slovenske zemlje v slovenski posesti, kakor je gospodarska organizacija. Sklepamo članek z besedami znamenitega ruskega publicista Engel-

harta: „Zemlja je osnova narodni svobodi, ona je istinita „Magna charta libertatum.“

Izvirni dopisi

Iz Zagorja, 8. marca. V nedeljo dne 5. t. m. imeli smo pri nas v gostilni gospe Medved-ove ljudski shod, katerega je sklical g. kaplan Škrjanc. Jako prostorni prostori gostilne bili so do zadnjega kotička natlačeni. Prišlo je tudi veliko socijalnih demokratov s svojim vodjem Čobalom. Škrjanec poudarjal je slogo in skupno delovanje vsaj na gospodarskem polju. Kdor nasprotuje slogi, je Vaš sovražnik!

Delavcem se gre za obstanek in življenje. Kdor trdi, da je nemogoče skupno delovanje, trdi da ima „sodrug“ drugačen želodec, kakor krščanski socijalist. Pustite, kar loči in povdarjajte, kar druži. K prvi točki: Volilna pravica v deželni zbor in občinske zastope je povdarjal, da se moramo odločno protiviti, da bi volili grajščaki 10, vsi kmetje in delavci pa samo 16 poslancev. Saj vender vsi plačujemo najmenitnejši krvni davek (kmetje in delavci največ). Nato se je enoglasno sprejela resolucija za „splošno, direktno in tajno volilno pravico“.

O 2. točki: Topliška šola in delavci je govoril Češnovar. Shod je protestiral enoglasno proti občinskemu odboru, ker je zavrgel resolucijo za univerzo in nadsodišče v Ljubljani. Sprejela se je soglasno resolucija, da se mora kakor hitro mogoče zgraditi šolsko poslopje v Toplici; dalje za strokovno šolo ter univerzo in nadsodišče v Ljubljani, in zoper podučevanje nemškega jezika že v I. razredu.

Toraj za kar so že internacionalni socijalni demokratje, zavrgel je zagorski občinski odbor. . . .!!

K tretji točki: o bratovski skladnici in konsumnem društvu, govoril je g. Jerin ter razložil začetek bratovske skladnice ter naslikal, da ima še sedaj gosp. rudniški vodja in njegovih 5 odbornikov vso komando v rokah.

K četrti točki: cesta za Savo in most čez njo, povdarja Koder da bi bila koristna za delavce, ker jih je mnogo onstran Save, kateri delajo pri rudniku, posebno ker je brod čez Savo grozno zanemarjen. Čobal je temu ugovarjal, več ko pride iz one stani na zagorski trg, tem dražje bode; resnica je pa ravno nasprotno, čim več pride pridelkov na trg, tem cenejši so. Glavni vzrok je najbrže, ker ondotni kmetje nočejo trobiti v njegov rog.

K točki peti: razni predlogi in nasveti, se je na predlog Škrjančev sprejela soglasno resolucija za 10urno delo za steklarje in delavce v kamnolomih in na prostem, ter da naj se služba zagorskega zdravnika razpiše, ne pa odda pod roko. Pozivlje se tudi deželni odbor, naj na to obrača pozornost, ker je zagorski zdravnik tudi okrožni zdravnik.

Za konec je hotel Čobal staviti sodrugom predlog, da se ne smejo shajati ter pomenkovati s Škrjancem. S tem je prav lepo naslikal svobodo, katero vedno pridiguje. On hoče le žvižgati, sodrugi pa naj plešejo. Se pač že boji za svoj stolček. A za njegov predlog ni niti do glasovanja prišlo, ampak je predsednik shod po 5urnem zborovanju zaključil. Shod gotovo ne bode brez koristi za združene delavce. Bog živi delo združenih delavcev na gospodarskem polju!

Zagorski občinski odbor imel je dne 7. t. m. sejo, v kateri je izrekel zahtevo, proti javnemu mnenju, da se mora že v I. razredu učiti tudi nemščina. Najbolj je zagovarjal to zahtevo gosp. Michelčič. Le gosp. Mauer in gosp. župnik Gross bila sta zoper to. Pač žalostno za Zagorje!

Iz Celja, 8. marca. — Svoj čas, ko si slavni poštni erar ni upal dati na zunanji strani poštnega poslopja — tukaj v tem zasvedranem Celju — napraviti ne nemškega in ne dvojezičnega napisa, jo je neka prebrisana glavica tako pogruntala, da se je napravil nad glavnim vhodom cesarski orel s poštnim rogom. Sedaj čaka tega moža, ki bi gotovo smodnik iznašel, če bi ne bil že iznajden, težka naloga, da iznajde

pravo znamenje za tukajšno mestno klavnico. Neki časopis je nasvetoval, naj se na klavnici napravi dve križajoči se sekiri z bikovo glavo v sredi, vse to pa naj obkrožajo glave slavnih mestnih očetov. Ta predlog najbrže ne bo držal, zakaj — to si lahko mislite. Sicer pa ima gori imenovani mož s težko zadačo še dovolj časa, iskati pripraven emblem za klavnico, ker je že bila dodelana, pa še ni dodelana, pa tudi ne bo tako kmalu dodelana. Stvar je ta: najprej so jo sezidali — a vanjo niso hoteli ne biki, ne mesarji, tako je bila kujnšno narejena. Potem so poslali nekaj zvedencev po svetu, naj študirajo, po kakšnih klavnicah se drugod kolje. Našli so ti moške, da je drugod vse drugače — in facit tega je, da sedaj klavnico od vseh strani podirajo in popravljajo. — Srečni davkoplačevalci!

No, pa če naša klavnica ni dovolj uzorna, je pa naša policija zato boljša. V noči od 1. na 2. sušca so izginili z vseh voglov veliki lepaki, ki so v slovenskem jeziku naznanjali, da bo 5. t. m. v „Narodnem domu“ komorni večer. Pri vsakem plakatu je imel dotični Vandal najmanj pol ure dela, ker raztrgani in odtrgani so prav korenito. In slavna policija ni ničesar videla. No, no!

Imenovane slovenske lepake nadomeščajo sedaj veliki reklamni listi celjske Vahtarce, katera obeta, da se bo „mit Ehrlichkeit“ (!) bojevala „gegen das Wendenthum“ in proti nakanam panslavizma. Oh, to jim mora že hudo biti, da hočejo s tako reklamo ljudi slepiti. Sicer pa želimo vsem, ki imajo tako dobre želodce, da prenašajo pisarenje te zakotne nesnage, prav dober tek.

Ravno imenovana Vahtarca si je stekla tudi nevenljivih zaslug za parolo „Los von Rom!“ in za protestantizem. V predzadnji številki piše, da prestop v protestante nič ne stane, nadalje razlaga, kakšne verske dobrote (!) vživajo protestantje, in se konečno zaleta v one in jih psuje, kateri delajo proti njih propagandi. Da grbasti Ambrožič kaj tacega zmesa, ni čudno — čudno je le, da državno pravdnštvo k temu ničesar ne reče. Ulom!

Sploh vživajo gospodje okoli imenovanega lističa največje prijateljstvo z vsemi javnimi oblastmi — zato smejo pisariti, kar se jim zdi. Tako se jim je zadnjič zdelo potrebno, da grdiyo vč. g. vik. Rančigaja, ker je pri pogrebu nečega Slovenca molitve slovenski opravil, česar bajé ne bi smel, ker se je pogreba udeležil na čelu slovenskih veteranov mestni ekonom — Hrvat Peter Drganc. Vahtarca imenuje to izzivanje in demonstracijo. Gospod Minister des Aeusseren Drganc naj pa drugič raje doma ostane!

Politiški pregled.

Politične sanje. V nemških listih krožijo vesti, da Thunovo ministerstvo ne bode več dolgo vladalo. Thun bode še izvršil volitve v delegacijo in potem ga bode nadomestilo Auerspergovo ministerstvo, ki bodo nekako prehodno ministerstvo. Morda se Nemcem v višjih krogih res kaj takega obeta, ker trditve so precej samozavestne. Mogoče je, da se tudi sedaj, kakor že večkrat, pripravlja kaj za hrbtom Slovanov. Bodi kakor koli, slovenska večina v Avstriji udarcev v obraz sedaj ne bode več mirno vsprejela. Organizujmo svoje vrste!

Deželni zbori bodo pričeli svoje delovanje sredi tega meseca, samo tirolski dež. zbor bode sklican pozneje, ker vlada misli, da bode ondi spravila Italijane z Nemci. V kranjskem dež. zboru bode nekaj zanimivih debat. Naskočiti se mora podpora nemškemu gledališču. Tudi baronu Heinu se utegne komentirati nekaj njegovih del. Štajarskim slov. deželnim poslancem pravi „Slov. Gospodar: „Ne samo na nedostatke predlogov v narodnostnem oziru se je treba ozirati, ampak tudi drugi stvarni nedostatki se morajo šibati. Istotako pričakujejo volilci, da ne ostanemo samo pri platonični želji „Proč od Gradca“, ampak da stopijo poslanci v tem cziru z dovršenimi predlogi pred nemške tovariše. Veseli nas, ker slišimo, da nekateri slovenski poslanci

*) To obširno knjigo zelo priporočamo slovenskim denarnim in drugim zadrugam; izšla je na Dunaju v Manz-ovi zalogi. Sestavila sta jo dr. St. Licht in dr. M. Ertl po naročilu kmetijskega ministerstva. Naroča se lahko v vsaki knjigarni.

že resno proučujejo, kako uresničiti zahtevo „Proč od Gradca!“

Mestni svet dunajski deluje na spremembi volilnega reda, ki bode omejil židovski vpliv pri volitvah.

Shod nižjeavstrijskih kmetov se je vršil preteklo nedeljo na Dunaju. Udeležilo se ga je 11.000 oseb. Shod so sklicali krščanski socialci na Dunaju. Shod se je pečal s kmetскими zahtevami ter je v tem smislu sklenil več resolucij.

Na Ogerskem se je narodna stranka spojila z liberalno. Liberalna stranka šteje sedaj 370 poslancev. Stranki ste uvideli, da madjarsko nasilstvo skoro razpade, že med bratci ni sloge.

Mirovna konferenca se bode vršila v Haagu 18. maja.

Med Rusijo in Srbijo je razkralj Milan zopet vzrok prepira. Ruski zastopnik Zadovski je zapustil Beligrad na dan obletnice, ko je bila Srbija proglašena kraljestvom, ker ni bil povabljen na dvorni obed. Milan bi še vedno rad imel naslov „Veličanstvo“, katerega mu je pa Zadovski vedno zanimal. Račun tega spora poplača za Milana — srbski narod.

V državnem zboru na Nemškem so bile pretekle dni na vrsti potrebščine, ki jih ima minister za zunanje stvari. Doslej se je uporabljalo za nemške šole v tujih državah 90.000 gld. na leto; za prihodnje leto je pa postavljenih v proračun 180.000 gld. in sicer na izrecno prošnjo Nemcev izven Nemškega, kakor je rekel državni tajnik sam. Kje so tiste nemške šole, za katere se toliko potrebuje? Kje so tisti Nemci, ki so toliko svoto zahtevali? Mi že vemo; zato pa naj vsak družbo sv. Cirila in Metoda podpira, kolikor le more.

Na Španjskem so dobili novo ministerstvo. Načelnik ministerstva je mož katoliškega mišljenja Silvela. Prvo delo novega kabineta je bilo, da je ustavilo pokojnine vsem bivšim ministrom, katerih ni ravno majhno število.

Domače novice.

Pomladanske porotne obravnave so bile v Ljubljani v torek končane. Trajale so samo tri dni in niso bile nikakor zanimive. Zadnji dan je sicer obetal zabave poslušalcem, ker je bila na dnevnem redu obravnava proti odgovornemu uredniku „Slovenca“, katerega je tožil vipavski župan zaradi razžaljenja časti, ker je v nekem dopisu se grajalo gospodarstvo županstva — a zatoženčev zagovornik je nastopil dokaz resnice, navedel mnogo slučajev, ki bodo „Slovenčev“ poročilo opravičili, in zaradi tega se je morala obravnava prestaviti. — Skupni utis porotnih obravnav je pa zapustil žalostno prepričanje, da se našemu maternemu jeziku izkazuje jako slaba čast. Slovenci smejo vendar zahtevati, da se v njihovem središču v Ljubljani pri obravnavah čista pravilna slovenščina govori, a kar se pri tukajšnjih obravnavah sliši, je vse kaj drugega, kakor čista slovenščina, to je neka zmes, ki spominja na čase ljubljanskemu občinstvu še dobro v spominu ostalega svetnika pl. Okroga. V Gorici se obravnava, kakor nam zatrjuje zanesljiva priča, v lepi, gladki slovenščini, v središču Slovenije se mora pa poslušati govorica, ki žali slovensko uho. Stranke govore čisto, zagovorniki se odlikujejo po čistem, zbranim govoru, za govor poklicano uradno osobje pa kaže, kakor da bi bilo premišljeno v to izbrano, da kaže kako malo se briga za naš jezik. — Osobito žali pa zavednega Slovenca, da uradna zdravnik ne znata v slovenščini razložiti obtožencu položaja v njegovem jeziku — in da se berejo nemški zapisniki zdravnikov, katere zopet nikdo ne zna prestaviti na pravilno slovenščino. Je li tako postopanje po zakonu opravičeno; je li to ravno-pravnost?

Knezoškofa dr. Jegliča je radi „Narodovih“ napadov izvolil častnim občanom občinski odbor v Šmartnem pri Litiji.

V občinskem svetu ljubljanskem so v seji 7. t. m. zopet malo žvenketali z denarjem. Stopnice pri tivolskem gradu „stavbenemu svetniku“ Duffeju več ne ugajajo, zato bodo od

stranili stopnice in jih nadomestili z rampo, ki bode veljala 1600 gld. Zakaj pa ne — zato pa imamo na magistratu sedaj toliko „svetnikov“, da si kaj novega izmislijo, kar njih nič ne stane, pač pa davkoplačevalce. Ker se je pri zgradbi „Mestnega Doma“ delovalo z vso previdnostjo inženirjev, ki ne morejo več delati v državni službi, so usedanje zemlje omejili s podpornim zidom in inženir Žužek je z veseljem predlagal, naj se zato dovoli naknadno 1500 gld., obč. svet mu je pa z veseljem pritrditi moral. A to še ni bilo dovolj! Da se za stavbo „Mestnega Doma“ odkupi potreben prostor od gošpice Schreyeve, dovoljenih je bilo 500 gld. Dr. Stare je sedaj poročal, da se je moralo za svet izplačati — 1200 gld., „ker bi sicer ne bilo mogoče graditi „Mestnega Doma“. In občinski svetniki so morali naknadno zopet dovoliti povišanje kupnine na 1200 gld. Čast takemu naknadnemu gospodarstvu! — Električna ima po proračunu za l. 1899 nedostatka 2216 gld. 31 kr. „Naknadno“ ga bode morda imela več! — Iz obč. sveta izstopijo letos: iz III. razreda gg: Dimnik, Dolenc, Mally, Turk, Zabukovec; iz II. razreda Ivan Hribar, dr. Požar, Šubic, dr. Tavčar; iz I. razreda dr. vitez Bleiweis in Grošelj. Poročevalec je predlagal: volitve naj se vrše za III. razred 24. aprila, za II. razred 26. in za I. razred 28. aprila. Ker je v III. razredu nad 2000 volilcev, naj se v tem razredu voli v dveh sekcijah; za načelnike volilnim komisijam naj se imenujejo obč. svetniki za III. razred Plantan in dr. Hudnik, za II. razred Žužek in za I. razred dr. Stare.

To bode življenje! „Vse kaže“, — piše „Narod“ — „da se bližajo časi, ko bode trgovina in obrtnost popolnoma v cerkvenih rokah. Duhovniki bodo prodajali milo in rute, redovniki in redovnice bodo klali, pekli in šivali — štacunarji (tako „Narod“ zmerja trgovce! — Stavec.) peki, mesarji itd. pa bodo maševali in spovedovali. To bode življenje!“ — Nismo doslej mogli priti na sled, zakaj „Narodovi“ liberalci že toliko let odlašajo velikonočno spoved. Sedaj smo pa izvedeli iz prvega vira, da se „šparajo“ na to, da bodo šli k spovedi pred najnovejšega mesarja Elijo Predoviča, ki je nedavno dobil koncesijo za svoj obrt od ljubljanskega magistrata. Pred njim bode opravil veliko spoved tudi ponižni sluga liberalne misli. Elija je potrebno ukrenil, da mu nihče ne ubežlja čez Grubarjev kanal.

Veroizpoved „Narodovcev“. „Narod“ pravi, da bi njegovi pristaši gibanje, ki je nastalo, da bi se Nemci odtrgali od Rima in prestopili v luteranstvo, sodili s tisto objektivnostjo, katero so dolžni spominu velikih slovenskih (luterskih) mož, spominu Trubarja, Dalmatina in Bohoriča, ako bi to gibanje izviralo iz verskih momentov — to se pravi: častih bi „Narodovci“ vse Nemce, prestopajoče v protestantizem, kakor časte zgoraj omenjene tri može. — Ali ni to nekako vabilo, da naj ljubljanski katoličani pri prihodnjih občinskih volitvah gredo v ogenj za „Narodove“ kandidate? Ako na pr. ljubljanski kanoniki napravijo ob volitvi gibanje na magistrat za prijatelje luterskih verskih momentov, lahko postanejo „veliki može“!

Ultramontance večkrat „Narod“ imenuje vse, ki niso liberalci. Zadnjo saboto je „Narod“ o ultramontancih prinesel poseben članek in, navdahnjen z modrostjo nemškega (ne rimskega!) katolika Rajnholda Baumstarka, nagromadil je na te „nekrščanske hinavce“ celo skladovnico psolv, izmed katerih se lesketa ta-le originalna budalost: „Ultramontanizem se rad zaljubi v deška semenišča in konvikte, ne ljubi pa proste vede, ne proste srednje šole in proste višje šole. Proste vede sploh ne pripozna in radi tega je zagazil že tako daleč, da je pričel svet že obilokrat dvomiti nad notranjo cerkvijo katoliškega duha“. — Ob tej cvetki liberalne modrosti bi si bil „Narod“ prav lahko prihranil dokaz, da ultramontanizem ni historičen, ker nihče prav nič ne dvomi, da „Narodov“ pisec mora biti — historičen.

Baron Hein nadaljuje svoje delo. Tukajšnja zadruga krojačev ima vrlo narodnega predsednika. Zadruga je premenila pravila in vladin odlok je

zopet — samonemški. O tem postopanju barona Heina mora biti govor v deželnem zboru!

Gosp. Ig. Borštnik, nekdanji režiser slov. odra, katerega žalibog slovensko gledališče pogreša že dolgo vrsto let, bode nastopil na slovenskem odru v torek 14. t. m. kot gost v „Fužinarju“. Prepričani smo, da si vse slovensko gledališko občinstvo želi nazaj dneve umetniškega delovanja g. Ig. Borštnika na našem odru in to naj se pokaže na obisku gledališča v torek. Komur so mar domače drame in domači umetniki, v torek v gledališče! Morda se potem intendanci vender odpro oči.

V vodo so padli „Narodovci“ pri občinskih volitvah v Starem Trgu. Take vspehe ima za narodno stranko „Narodovo“ hujskanje.

V občinskem svetu celovškem je bil te dni na dnevnem redu predlog, naj se vloži prošnja za uvrstitev Celovca med ona mesta, katerim se odpiše za popraviljanje in vzdrževanje hiše mesto 15 %, 30 % —. Tej prošnji se ni ugodilo. Kaj pa z Ljubljano? Znano, je da ima za vse stroke izjemno dragino, in gospodar mora obrtnike in delavce drago plačevati, tako da na kako amortizacijo še misliti ni, vsaj pri ogromni večini hiš. Ali bi ne bilo mogoče, da bi se jednaki predlog, kakor v Celovcu stavlja tudi v Ljubljani? Potrebni bi bili hišni posestniki gotovo take olajšave, saj nosijo že skoraj neznoza bremena.

Deželnozborska volitev v Istri. Dne 15. t. m. se bode vršila volitev dež. poslanca za mestno skupino Pazin, Labinj in Plomin. Politično društvo „Edinost“ kandiduje na to mesto dr. Smona Kureliča, župana mesta pazinskega. Italijani priporočajo sina prejšnjega poslanca, dr. Constantinija.

Iz Marenberga se nam poroča: V nedeljo dne 12. marca, bomo odprli v našem trgu konsumno ali zavžitno društvo. Imelo bode društvo jako lepo prodajalnico v hiši posojilnice. Društvo ima že nad 100 članov. Pri nas je bilo konsumno društvo silno potrebno. Trgovec Schober, ki je vsled svoje nacionalne strasti postal luteran, je s svojimi podobnimi tovariši veliko predolgo časa imel priliko, da si je kupičil bogastvo iz žepov slovenskih okoličanov, pri tem pa zaničeval Slovence. V Marenberg naj pridejo „Sl. Naroda“ pristaši, ki so zoper konsumna društva sploh, in videli bodo, da so na krivi poti. Naše konsumno društvo bode rešilo slovenske kmete iz nemčurških krempljev.

Železniške postaje na Koroškem dobe dvojezične napise ondi, kjer prebivajo Slovenci. Ta vspeh so menda dosegli slovenski poslanci. In kaj je res? V Trbižu ni nobenega slovenskega napisa, tudi na Vratih ga ni. Ravno tako ni videti slovenskega napisa v Podklostru. Le postaje „Podstrujo na Zili“, „Peče“, „Brnce“ in „Mlnare“ imajo slovenske napise od Trbiža do Beljaka. Postaj je vseh skupaj deset in le štiri slovenski napisi! Kondukterji pa niti teh štirih postaj ne izklicujejo slovenski. Res lepa pridobitev!

Drobne novice. V Črnomlju se je 2. t. m. zastrupil zdravstveni koncipist dr. Nikola Mitrovič. — „Pikelhaubo“ hočejo dati mestni straži v Celovcu. Klobuki so jim premalo pruski. — Za novo namestniško palačo v Trstu je proračunjenih 100.000 gld. — Železniško ministerstvo je za nameravano lokalno železnico do Tržiča določilo komisijo, ki se snide dne 12. t. m. — Stiški dvorec v Ljubljani bodo popravili in priredili za stanovanje.

„Narodni Dom“ v Pulju. Narodna društva v Pulju so vzela v zakup za dobo 6 let najlepšo palačo v Pulju „Hotel Stadt Pola“. Hotel ima ogromno dvorano in velikanski vrt.

Oddaja bikov. Deželni odbor kranjski oddajal bo meseca aprila t. l. bike plemenjake pinogavske pasme, proti povračilu polovice nakupnih stroškov, in sicer v prvi vrsti občinam, v drugi vrsti pa tudi zasebnim živinorejcem. Prošnje za bike poslati so do 28. marca t. l. deželnemu odboru kranjskemu v Ljubljani; vsaki prošnji pa se mora priložiti znesek 10 gld. kateri zapade, če prosilec noče prevzeti odkaznega mu bika.

Iz Selc: Dne 1. sušca bile so pri nas končane občinske volitve. Županom izvoljen je g. Šliber Franc; svetovalci pa so: Šmid Matija, Dolenc Gregor, Potočnik Jožef in Demšar Franc.

Poziv slovenskim krščanskim delavcem v Trstu prinaša včerajšnja „Edinost“. V oklicu čitamo: Rojaki! V skrbi za vašo časno in večno blaginjo so se razni rodoljubje dogovorili, da skličejo javen shod v Trstu dne 12. t. m. (v nedeljo) ob 4. uri popoldne v dvorani Mally, Via Torrente št. 16. Na shodu bodo govorili dr. Ivan Krek iz Ljubljane, dr. Josip Pavlica iz Gorice in drugi gospodje. Rojaki! Krščansko-socialna ideja zmaga na Slovenskem, zato pa mora ta ideja prešiniti tudi slovensko delavstvo v Trstu. Odlagali smo ta shod dolgo, oziraje se na napete narodne prepire v Trstu. Ker pa žalibog ni upanja, da bi se ti nesrečni prepiri tako naglo ublažili, ne moremo dalje mirno gledati, kako naše delavstvo v Trstu gmotno in moralno propada. Krščanski delavci! Sami si morate pomagati, in Bog vam pomore! Pridite torej v nedeljo dne 12. t. m. ob 4. uri pop. v dvorano Mally, Via Torrente. Pripravljali odbor.

Nova ljudska šola. Deželni šolski svet je sklenil ustanoviti v Bukovju novo ljudsko šolo.

Na shod spodnještajerskih učiteljev, ki se je vršil pretekli četrtek je prišlo nad 500 udeležencev in več poslancev. Vse resolucije, obsegajoče učiteljske težnje, so bile sprejete. Na shodu sta govorila tudi poslanca dr. Sernec in dr. Gregorec. Pismenim potom je pozdravil shod tudi „Slovenski List“.

Ze prihajajo zopet! Spomlad je blizu! Na to kažejo nezmotljiva znamenja. Saj se je že začelo tisto veliko vsakoletno izseljevanje — iz Italije v Avstrijo. Kar celi vlaki jih dovažajo preko Pontebe na avstrijska tla. Gorenjeitalijanska železnica je zasnovala za dobo od 27. febr. do 10. aprila celo posebne vlake. In tako jih bomo imeli zopet v naših krajih na tisoče teh — italijanskih delavcev. V minolem letu nam jih je samo rečena železnica privela kakih 30.000; a ker se nam zdi, da mizerija v Italiji ne pada, ampak rase, jih utegnemo letos dobiti — še več. Zanimivo bi bilo vedeti, kolikim tisočem avstrijskih ust jemljejo kruh ti dragi gostje iz dežele lakote.

Društva.

Javen društveni shod priredi „slov. kat. delavsko društvo“ v nedeljo dne 12. t. m. popoldne ob 5. uri v gostilniških prostorih „pri Ferlincu“ z nastopnim dnevnim redom: a) Volilna preosnova za mestni zbor. b) Raznoterosti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

„Kristusovo življenje in smrt“ bode predstavljala „Slovenska kršč. soc. zveza“ v Ljubljani v 14. podobah v nedeljo dne 19. marca t. l. ob 7. uri zvečer v veliki dvorani „Katoliškega Doma“. Vstopnina sedeži I. vrste 50 kr., II. vrste 40 kr., III. vrste 30 kr., IV. vrste 20 kr. Stojišča 10 kr. Sedeži in stojišča se prodajajo od torka 14. t. m. naprej v Štefetu prodajalnici pred škofijo.

Dramatične predstave, katere je pričela prirejati v tukajšnjem „Katol. Domu“ „Slov. kršč. soc. zveza“ — prav lepo vspevajo. Že prvi predstavi Ogrinčeva „Kje je meja?“ in Vilharjev „Župan“ prinesli ste „Zvezi“ vsestranskega priznanja. Sosebno z zadoščenjem pa je pozdravilo občinstvo predstavo v nedeljo 5. t. m. Naša stroga cenzura, ki je lani prepovedala Aleševčevo „Nemški ne znajo!“, našla je letos, da to delo starega „Brencelja“ ni državi nevarno. Vsled tega je v nedeljo prihitelo v „Katoliški Dom“ toliko občinstva, da so bili prostori znatno premajhni. V izvirni Stritarjevi igri „Nedolžen!“ odlikoval se je v prvi vrsti gosp. Šušteršič (Sršen) znani slovenski igralec, ki je po dolgem času zopet stopil na oder. Predstavlja Lipeta je pokazal, da ni zaman sin svojega očeta. Veliko pozornosti je vzbudil tudi gosp. Orehek, član slovenskega gledališča, ki je predstavljal Marka. Igra je prebila led. Dramatizovana anekdota „Zdaj gre sem, zdaj gre tje“ bi se lahko še bolje igrala, zato so se pa v drugi igrici „Ob materinem godu“ tembolj odlikovali ljubki mladoletni igralci in igralke. Z „Nemški ne znajo“ je v prvi vrsti vladal gosp. A. Verovšek, pri-

znano najboljši predstavljatelj slovenskih kmetov. Županova hčerka je bila v spretnih rokah gđ. Cilke Krekove, — heroine „Zvezinega“ odra; nepopisna komika g. Šušteršiča in g. Pirnata spopolnjevala je gladko igranje ostalih sodelujočih. Občinstvo je takoj, ko se je zastor dvignil, burno zaploskalo in čuli so se klici: Živijo „Nemški ne znajo!“ — V soboto 26. t. m. priredi „Zveza“ ljudsko predstavo pri znanih cenah. Igrali bodo: „Kje je meja“, „Ob materinem godu“, „Nemški ne znajo“ in še dva druga lepa prizora.

Novo slov. pevsko društvo Planina bode imelo svoj prvi občni zbor v nedeljo 19. t. m. ob 5. uri popoldne v prostorih gosp. Štefana Čenčurja. Naj petje novih slovenskih slavcev probuja Planino in nje okolico!

Vabilo k občnemu zboru delniškega društva I. „Narodni Dom“ v Rudolfovem 28. marca 1899. ob 8. uri zvečer v čitalnični dvorani s sledečim vspevom: 1.) Sporočilo o računu za leto 1898, bilance in dividende. 2.) Sprememba §. 3, 4, 12, 14, 24, 25, 26 pravil. 3.) Volitev treh udov v pregledovalni odsek. 4.) Naložba glavnice in gospodarske zadeve. Načelnistvo.

Za „Šolski Dom“ v Gorici je rodoljubna gospa Terezija dr. Jenkova nabrala v Ljubljani 253 gld.

Slovensko planinsko društvo ima danes svoj družbinski večer v gostilniških prostorih „Narodnega Doma“. Začetek ob 8. uri. Predaval bode društveni načelnik gospod prof. Orožen o izletu na Krn, katerega je napravil v lanskih šolskih počitnicah. Pevski vspevi večera preskrbi iz prijaznosti oktet slov. pevskega društva „Slavec“. Prikljubljenost družbinskih večerov planinskega društva pribavi naj tudi to pot mnogobrojno število društvenikov in društvenic. Gostje dobro došli.

Ciril-Metodovo platno. Vrla narodna firma A. & E. Skaberne v Ljubljani je dala napraviti Ciril Metodovo platno ter je bode prodajala na korist naši velevažni družbi sv. Cirila in Metoda. Misel je izborna in utegne dobivati družba sv. Cirila in Metoda iz te kupčije jako lepih dohodkov. Platno je jako lepo, in blago izvrstno tako, da bode občinstvo z njim gotovo zadovoljno, za kar v ostalem že jamči občeznana solidnost in reelnost te firme. Zlasti opozarjamo na to platno tudi narodne trgovce na deželi.

Kranjski veteranski kor je dobil na svojem letošnjem občnem zboru ta-le odbor: poveljnikovim namestnikom Fr. Škof, odbornikom I. Pliberšek, revizorji L. Blaznik, V. Fretze in Jos. Plankar, zastavnim častnikom A. Jagonak, namestnikom I. Wimer, poročniki I. Kordeš, M. Horvat in Al. Zorman, nadlovcema Fr. Vrhovec in M. Mihelič. Poveljnik društva je g. J. Mihelič. Ker so člani v ogromni večini Slovenci, naj bi posnemali brate Čehe in upeljali pri svojem društvu slovensko poveljevanje. Tak sklep bi bil na čast članom in na čast vsemu slovenskemu narodu. Može, ganite se za pravice svojega materinega jezika!

Najnovejše vesti.

Kranjska stavbinska družba. Od raznih strani dohajajo nam vprašanja o tej družbi, posebno pa o akcijah tega podjetja, in sicer od takih, da si ne bi mogli misliti. Gre se pa zato, da bi čim preje in čim boljše svoje akcije prodali. Na vprašanja ne moremo točno odgovarjati, ker v trenutku še nismo popolno informirani, torej za danes le toliko, da nam ni znano niti imetje te družbe, niti ne njena podjetja, pač pa nam je znano, da so v njenem upravnem svetu edino le pristni Nemci, da je vse ravnateljstvo in vse oboje le nemško, in da se ta družba in njeno vodstvo nikoli ni potezovalo za naše težnje, ampak bilo le tujec v deželi.

Za slovensko umetniško razstavo, o kateri govorimo v podlistku, oglašeni je že 42 udeležencev. To število je za skromne slovenske razmere nepričakovano veliko.

Podržavljenje pošte v Kranju. Iz Kranja se nam piše: Več let se je že govorilo, da se podržavi naša pošta, toda ostalo je do danes vse pri starem. Zadnje dni pa smo dobili z Du-

naja od verodostojne osebe poročilo, da se kranjska pošta še tekom tega leta podržavi.

Iz Št. Petra na Krasu, smo dobili, za tudi Št. Peterskim Slovincem prepotrebni škofov gimnazij in konvikt 10 gld., kot darilo zavednih Št. Petercev na prvo kvaterno nedeljo. — Živili darovalci!

Iz Ormoža smo prejeli radostno vest, da so pri volitvah za okrajni zastop zmagali Slovinci. Slava!

Društvo „Lega dei giovani“ je tržaško namestništvo razpustilo, ker je društvo kršilo pravila. To mladeniško društvo je bilo vzgajališče irredente.

Nesreča. Iz Blagovice se nam poroča, da se je nevarno opekla spoštovana in pridna trgovka gđ. Elizabeta Vidali. Ko je v kleti pretakala špirit, je brizgnil špirit po njeni obleki in ugasnil luč. Nato je zraven nje stoječi gospodar prižgal žvepljenko, katere glavica je odskočila na njeno obleko, in bila je naenkrat vsa v plamenu.

Grof Thun se mudi v Pragi. Obiskal je razne politične osebe.

Schönerer je priobčil poziv, naj se pri njem do konca meseca marca zglase tisti, ki hočejo prestopiti k protestantizmu, da se bode mogel na rojstni dan Bismarckov izvršiti prestop prvih 10.000. Nam se naravnost neumevno zdi, da sme Schönerer rogoviliti na tak način. Ali je Češka že v Nemčiji? Ali naj katoličanstvo nekaznovan še dalje psuje vsak zagrizeni „heilovec“. Vlada naj naredi konec hujskarijam in naj Schönererju na tleh katoliške Avstrije odločno prepove vse velenemške oklice in protestantsko agitacijo! — Nemškonacionalni listi so poročali, da se bodo javno razglasili tisti, ki prestopijo k protestantizmu. Danes v „Grazer Tagblattu“ nekdo že prosi, naj se tega ne stori. To so res lepi možeji ti novi protestantje, ki se boje javnosti.

V Lincu so imeli včeraj pogovor nižje-avstrijski in gorenjeavstrijski drž. poslanci nemške katoliške ljudske stranke. Navzočih je bilo 50 oseb. Sklenili so složno nadaljevati dosedanje politiko, ker tudi njihovi volilci z njo soglašajo.

Budimpešta. 10. marca. Poslanska zbornica je z veliko večino odobrila nagodbeni provizorij z Avstrijo.

Karoline hoče odkupiti Španiji Nemčija. V četrtek je bil o tem pogovor med španjsko vlado in nemškim poslanikom.

Razne stvari.

Sv. očetu se zdravje vrača. Za nekoliko časa visoki bolnik že lahko zapusti posteljo. Nevarnosti so odstranjene. Duh sv. očeta je čudovito čil, ter bode še dolgo časa ohranjen katoliškemu svetu. Vesti, da ima sv. oče raka, so neresnične. V kratkem bode sv. oče zopet sprejemal. — Deželni zbor gališki je na predlog Dunajevskega prijavil sv. očetu svoje veselje na ozdravljenju in neomajano udanost. Kaj, ko bi se tudi v kranjskem deželnem zboru stavil tak predlog? Tudi moravski dež. zbor je včeraj sklenil poslati čestitko in izraz udanosti sv. očetu.

Cesar je vsprejel v avdijenci duhovnika Blancharda, ki je imel nalogo vzbuditi v morilcu cesarice Elizabete kesanje. Potrobnosti te avdijence ne ve nihče.

Dunajski antisimitje bodo junija, julija, avgusta in septembra meseca t. l. priredili potovanje v Pariz. Udeležnikov se je že toliko oglasilo, da sta dva vlaka osigurjena.

Slavni zgodovinar, vseučilišni profesor dr. Ivan Krst. pl. Weiss je dne 8. marca za oslabelostjo umrl. Njegova „Svetovna zgodovina“ je storila njegovo ime neumrljivo.

Termo električni oglašitelj vročine se zove jako praktičen stroj, ki ga je izumil Istrijan-Hrvat Josip Varljen Ivanov, mašinst iz Kastava. Njegov namen je, da oglašuje vročino z zvoncem na poljubno daljino. S to napravo bodo parni kotli in stroji zavarovani proti eksploziji, kar je bilo doslej pri vsej opreznosti včasih nemogoče vsled pomanjkljivih priprav.

Čehi na Dunaju bodo zidali „Narodna Doma“ v Leopoldovem in v Hernalsu. Nemci delajo kisle obraze.

„Vseslovanska Matica“. Ruski general Bogoljubov je stavil v Petrogradskem slovanskem dobrodelnem društvu predlog, da se osnuje vseslovanska Matica. L. 1870. je uže slavist, prof. v Odesi, dr. Bogišić, predlagal pri tamošnjem oddelku dobrotornega društva osnovo slovanske knjižnice za medsebojno spoznavanje Slovanov, l. 1871. se je ta ideja uresničila, Za osnovo je bilo skupljeno nad 1000 rubljev in 300 knjig. — Uže 1872. je štela nad 3000 knjig in 340 slik slovanskih dejateljev. Tudi se je osnoval oddelk za slovansko glasbo. Koncem 70. leta je po nemarnosti upraviteljev razpadla ta ustanova, sredi 80. leta so jo skušali zopet oživiti. — V tem času so slovanski rodovi zelo napredovali, a pomnožile se tudi nevarnosti proti njih jedinstvu. — Angleži delujejo na škodo balkanskim Slovanom, kjer le morejo; v Avstro-Ogerski se stavijo pred dilema, ali se naj pomemčijo ali pomadjarijo. — Razun pri Romanih naj dobé Slovani zaščite pri Slovanih, Rusih. — Vsak slovanski rod ima sicer svojo matico, a vsaka živi zase in je šibka; potrebna je obče slovanska matica, ki v obliki knjižnice in muzeja vseh slovanskih narodov deluje za zbližanje in medsebojno spoznanje slovanskih rodov. —

Dasi bi bila početkoma skromna, vendar je pomembna. Slovansko dobrotvorno društvo steče si veliko zaslugo z njeno ustanovo. Poleg nje naj se osnuje slovanska gimnazija in prebivališče za Slovane, ki pridejo v Petrograd.

Umori v Toulonu. Dne 5. t. m. je prebivalce Toulona vzbudila grozna detonacija. Skoro se je začulo: „Tri kilometre od mesta oddaljeno skladišče smodnika je zletelo v zrak.“ Meščani so leteli na mesto nesreče. Skladišče je zginilo, istotako vojaška posadka 7 mož in v bližini stanujoči uradniki in delavci. Razvaline in trupla ponesrečenih so ležala dva kilometra na okoli. V istem obsegu so zginile s površja vsa poslopja. Določilo se je, da je okoli 60 mrtvih in 119 ranjenih. Trupla so grozno razmesarjena. V skladišču je bilo 500.000 kg različnega razstreljiva. Govori se, da je to delo zlobne roke. Za arzenalom so dobili 12 dinamičnih patron, ki so tujega izvira.

Darila.

Za „Našo stražo“. Valentin Jereb, ekspozit na Gornjani 50 kr.

Za zastavo „Slov. kršč. soc. zveze“. Vesela družba »pri lipi« 1 gld, 50 kr

Za „Slov. kršč. zvezo“. č. g. J. Birk, kapelan, Ljubljana 5 gld.

Za „Prešernov spomenik“. Posojilnica in hranilnica v Metliki 2 gld.

Ker je ob sredah in sobotah pritisk občinstva z dežele tako velik, da ne moreva napram vsemu slavnemu občinstvu delovati s polno pozornostjo in postrežbo, zato uljudno prosiva p. n. slavno mestno občinstvo, naj blagovoli priti druge dni kupovati.

39 (1-1)

Z velespoštovanjem

Konrad Schumi & Co.

„Pri novi tovarni“

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah.

Slovenci, segajte po domačem blagu!

Kmetijsko društvo v Dobrépoljah izvaža poleg pridelkov kmetijstva tudi lepo prekajene

kranjske gnjati in plečeta

ter popolnoma masten in dobro obležan

— sir, —

(3-3)

delan po ementhalskem načinu. — Vsa naročila se izvršujejo točno po pošti ali železnici. — Sir se oddaja tudi v manjših kosih.

Ignacij Čamernik

kamnosek,

v Ljubljani, Poljske ulice 28.

Priporoča se prečastiti duhovščini za vsa

kamnoseška cerkvena dela

oltarjev, prižnic, obhajilnih miz i. t. d.

Ima tudi lepo zalogo raznovrstnih

6 (10-1)

nagrobni spomenikov

preskrbljuje na željo cele rakve.

Priporoča se tudi stavbinskim mojstrom in hišnim posestnikom za vsa stavbinska dela iz trdega kraškega kamna, kat. ra točno, solidno in po nizkih cenah napravi.

Brezplačno izdeluje narise, napravlja obrise za cerkvena in stavbinska dela.

Najnovjše!

Grobni okviri

Najnovjše!

istotako trdni, kakor kamen, po najnižjih cenah.

Obrtno naznanilo.

Usojam si uljudno naznaniti, da se od danes naprej nahaja moje

sobno, cerkveno in dekoracijsko obrtovanje

v Vegovih ulicah št. 8
pritlično.

(Poleg realke v Seemanovi hiši.)

Uljudno priporoča se naklonjenim naročilom bilježim 37 (10-1)

z velespoštovanjem

J. Terdan

sobni, napisni in dekoracijski slikar.

Njega svetost

Papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Lapponi-ju g. lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani pristrčno zahvalo za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomo dne 27. novembra 1897 podelili naslov „**dvorni založnik Njihove svetosti**“ s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Njihove svetosti.

Imenovaai zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo bolehamim Piccoli-jevo **želodčno tinkturo**, katera krepeča želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli, lekarnar pri „Angelu“ v Ljubljani na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gld. 1.26 a. vr., po 24 stekleničic za gld. 2.40, po 36 stekl. za gld. 3.50, po 70 stekl. za gld. 6.50 (poštni paket ne čez 5 kil težak), po 110 za gld. 10.30. 25

Poštino mora plačati p. n. naročnik.

Mizarska in rezbarska obrt.

Martin Primožič,

v Ljubljani, Igriške ulice šte. 8.

priporoča se v izvršitev

vsakovrstnega pohištva in cerkvenih del,

kakor: **spovednic, klopij, klečalnikov in altarjev** vseh slogov. — **Pohištvene oprave** ima vedno v zalogi po najnižji ceni.

Oskrbi in polaga parkete in deščice najboljše domače trdke. — Načrti in troškovniki brezplačno.

108 (3-1)

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

28

prešano opeko za zid

navadno opeko za zid

ponujata

po izdatno znižanih cenah

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Mestna hranilnica v Novem Mestu.

I. Bilanca upravnega imetja

Aktiva.

za 31. decembra 1898

Pasiva.

	Kron	h.		Kron	h.
Račun hipoteknih posojil	796817	51	Račun vlog	1186593	95
» obresti	4512	09	» hipoteknih obresti	5530	94
» menjic	87478	72	» menjicnih	1208	—
» tekoči	195254	35	» založnih	1	04
» zalog	1610	—	» davkov in pristojb	171	60
» Zaostale obresti	8	42	» zgube in dobička:		
» efektov	80476	50	» čist dobiček	6164	26
» zamudnih obresti	1093	80			
» inventarja	245	68			
» uradnih troškov	460	57			
» Tiskovine	7	—			
» pro diversi	880	—			
» zavarovalnin	105	88			
» blagajne	7	32			
	30711	95			
	1199669	79		1199669	79

II. Bilanca rezervne zaklade

Aktiva.

za 31. decembra 1898.

Pasiva.

	Kron	h.		Kron	h.
Račun efektov	13257	22	Račun glavnice	19563	08
Viseče obreste	141	60			
Poslovni dobiček l. 1898.	6164	26			
	19563	08		19563	08

11 (4-1)

V Novem Mestu, dne 31. decembra 1898.

Ravnateljstvo.

Dr. Josip Furlan-u,

odvetniku v Ljubljani,

izrekamo v dokaz našega odkritosrčnega priznanja in hvaležnosti tem potom najtoplejšo

zahvalo

za ves preobilni trud, s katerim nam je rešil 8000 gld. zapuščine, katere ne bi sicer nikdar dobili.

38 (1-1)

Vrhnika, dne 9. marca 1899.

Jerica Cvetnič.

Fran Tršar st.

Terezija Kerni.

Fran Tršar ml.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu usojam si uljudno naznanjati, da sem prevzel

gostilno v 'Rokodelskem domu',

Komenskega ulice št. 10,

kjer bodem točil pristna dolenjska in istrska vina, ter dobro znano Koslerjevo marčno pivo.

Postregel bodem vsaki čas z okusnimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Za točno, prijazno in solidno postrežbo sem najbolje oskrbel.

Priporočajoč se daljni naklonjenosti

ostajam spoštovanjem

Franjo Koželj,

(3-3)

gostilničar.

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

Skrbno izdelovanje.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

(48-6)

Nov glasovir

se prodaja po nizki ceni. — Več pove upravništvo „Slov. Lista“.

Gričar & Mejač

v Ljubljani,

Prešernove ulice številka 9.

izpopolnila sta svojo zalogo z najmičnejšimi prekrasnimi

novostmi

namenjenimi

31 (4-2)

za pomladno in poletno dobo.

Zaloga pravih pariških in berlinskih modelov.

Dne 1. marca

se je odprla nova trgovina za modno in manufakturno blago in za krojaške potrebščine

30 (3-2)

„pri novi tovarni“

pod firmo **Konrad Schumi & Co.** v Ljubljani, Špitalske ulice št. 9, v Filipovem dvorcu.

Imenovana firma ima geslo, da bode imela vedno največjo zalogo tudi inozemskega damskega blaga in oddajala vse predmete po čudovito nizkih tovarniških cenah.

Oprta na svoj sklep, prodajati dobro blago po ceni, se usojata podpisanca nadejati se prav obilega obiska in beležita z veleštovanjem

Konrad Schumi & Co.